

Taalhuis Walcheren

Jaaroverzicht 2023

Inleiding

Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders hebben moeite met lezen, rekenen of het gebruiken van een computer of mobiele telefoon. De samenleving stelt dan ook hoge eisen aan de zelfredzaamheid van burgers. Lang niet iedereen is in staat om hieraan te voldoen.

Voor laaggeletterden zijn de eisen vaak te hoog gegrepen. Basisvaardigheden heb je nodig in tal van dagelijkse activiteiten. De digitale ontwikkelingen maken het dagelijks leven complexer. Een groeiend aantal mensen verliest de aansluiting met deze veranderingen. Laaggeletterden hebben niet alleen moeite met basisvaardigheden, maar hebben ook regelmatig te maken met andere problemen die verband houden met werk(loosheid), gezondheid, participatie, inburgering en integratie. Ook hebben zij vaker financiële problemen, zoals schulden, en behoefte aan maatschappelijke ondersteuning.

In dit jaarverslag 2023 van Taalhuis Walcheren laten we zien wat wij belangrijk vinden en waar we in 2023 aan hebben gewerkt. Welke nieuwe kansen we hebben gecreëerd en welke uitdagingen we tegenkwamen. Het hoofddoel van Taalhuis Walcheren is om mensen te helpen om zelfredzamer te worden door hun basisvaardigheden te ontwikkelen. Want onze samenleving is mooier en sterker als iedereen mee kan doen.

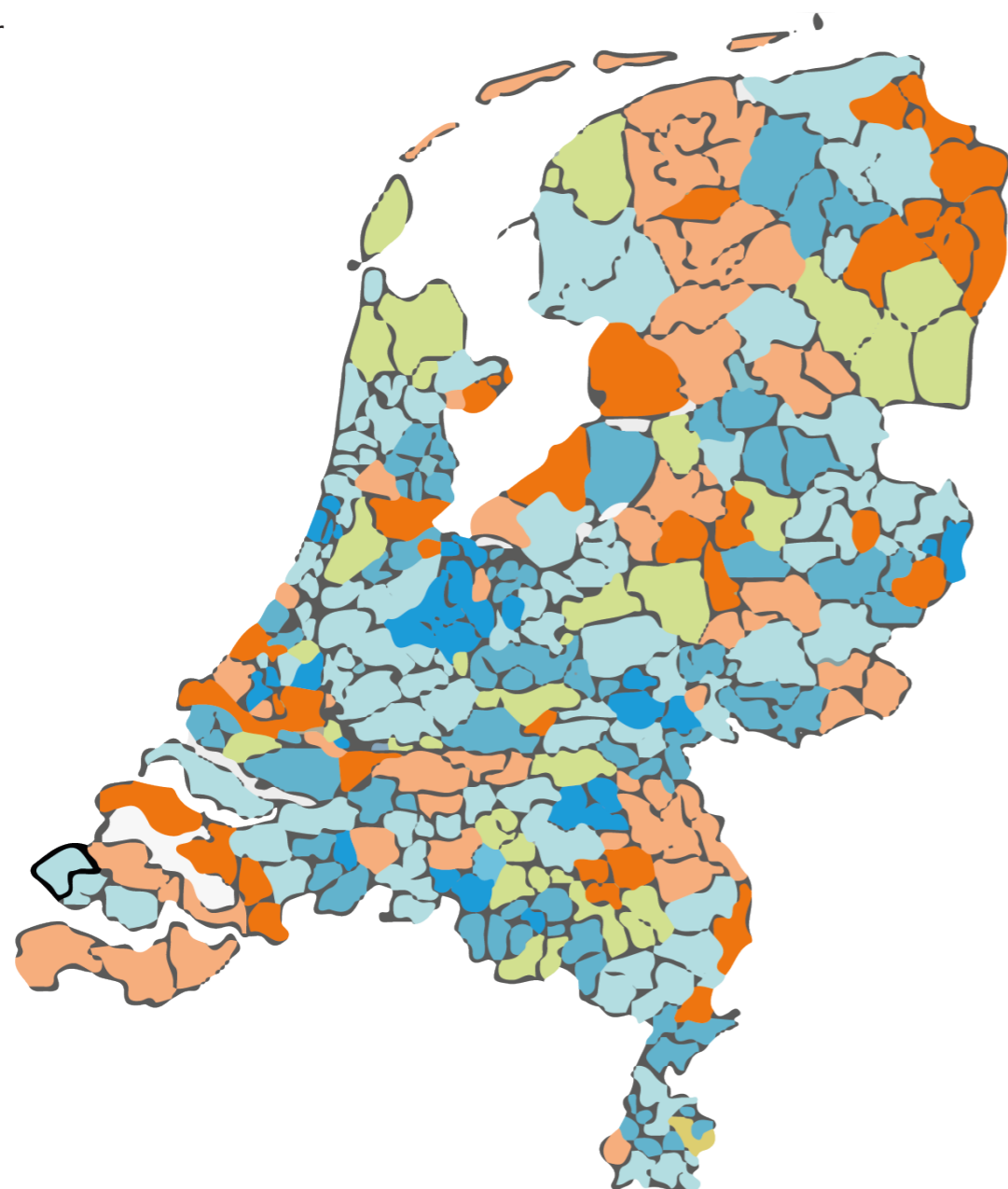
1. Inzicht	4
2. Vrijwilligers	6
3. Veranderingen	7
4. Taalvragers	8
5. Cursusaanbod	10
6. Doorverwijzingen	11
7. Traject gestart	12
8. Personeel	13
9. Nieuw	14
10. Cursist aan het woord	17
11. Uitdagingen	18
12. Samenwerkingen	19
13. Wat nog meer	20
14. Video's	21
15. Vooruitblik 2024	22

Laaggeletterdheid in Nederland

In Nederland is ongeveer 12% van de bevolking laaggeletterd. Op Walcheren is dit percentage naar schatting iets lager dan het landelijk gemiddelde. In Middelburg en Veere is dit 9% en in Vlissingen 10%.

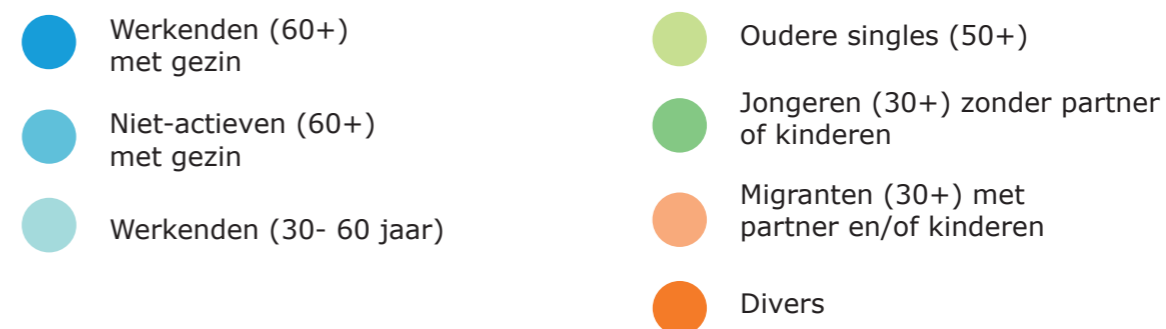
Verhouding ten opzicht van het landelijke gemiddelde:

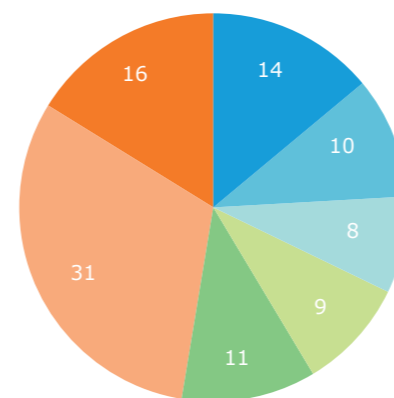
Laaggeletterdheid op Walcheren: inzicht in cijfers en doelgroepen

Dit overzicht geeft inzicht in de aantallen laaggeletterdheid op Walcheren, ingedeeld per gemeente. Het inzicht in de doelgroepen stelt ons in staat om per gemeente laaggeletterdheid gericht aan te pakken. Ook helpt het om het aanbod in de verschillende trainingen basisvaardigheden te specificeren. De informatie komt uit het onderzoek 'Geletterdheid in zicht'. Deze schattingen zijn gebaseerd op de score van personen tussen de 16 en 65 jaar in het PIAAC-onderzoek (www.piaaconderzoek.nl).

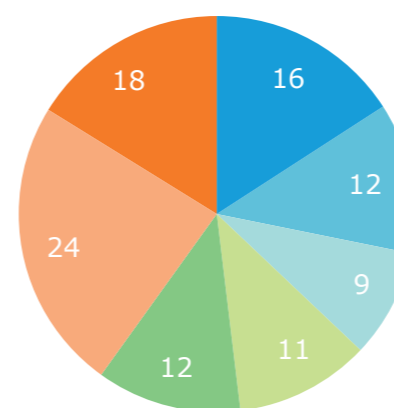
Aandeel laaggeletterden naar doelgroep in %:

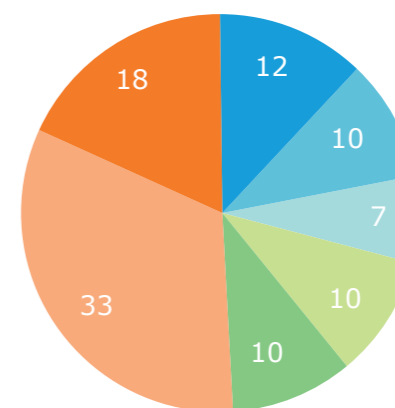
Nederland

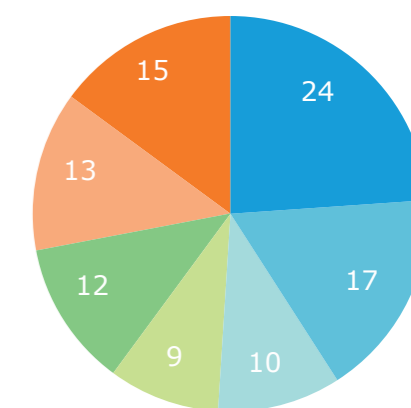
Middelburg

Vlissingen

Veere

Vrijwilligers

Zonder vrijwilligers zou Taalhuis Walcheren niet bestaan. Onze 36 vrijwilligers zijn zeer betrokken en dat waarderen we enorm. Door het jaar heen zijn er verschillende bijeenkomsten en activiteiten voor de vrijwilligers georganiseerd. Zij kunnen elkaar dan ontmoeten, ervaringen uitwisselen en krijgen informatie over de laatste ontwikkelingen.

Iedere vrijwilliger krijgt de mogelijkheid om de Basistraining voor Taalvrijwilligers te volgen. Deze training duurt vier dagdelen en wordt door Annemarike (docent bij Scalda) gegeven. Iedere deelnemer ontvangt een map met cursusmateriaal waarin handvatten worden geboden om aan de slag te gaan.

Onze Taalvrijwilligersdag, die samen met de andere Zeeuwse regio's werd georganiseerd, was drukbezocht en succesvol. Op deze dag werd Commissaris van de Koning Han Polman vriend van Taalnetwerk Zeeland.

Vrijwilligers Walcheren

Veranderingen

Kerngroep

Begin 2023 werd de kerngroep van Taalhuis Walcheren opgeheven. Op 1 maart werd een nieuwe bovenlokaal projectleider aangesteld. Daarvoor was er enkele maanden geen projectleider actief. De beleidsmedewerkers van de drie gemeenten en de projectleider in 2023 samen de communicatielijnen korter gemaakt en hebben een nieuwe, duidelijke overlegvorm gevonden.

Indeling niveau

In volwasseneneducatie wordt vaak gebruikgemaakt van de indeling NT1 en NT2. NT1 is de groep mensen die in Nederland is geboren, NT2 is de groep mensen die niet in Nederland is geboren en Nederlands niet als eerste taal heeft. Langzaam wordt het lastiger om deze indeling aan te houden. Er zijn steeds meer mensen die niet in Nederland zijn geboren en goed Nederlands spreken. Zij kunnen wel moeite hebben met lezen of schrijven. Zij passen beter in de NT1-groep. Het is belangrijk dat wij ons bewust zijn van deze verschuiving, omdat het taalaanbod, zowel de soort cursus als het lesmateriaal, hierop afgestemd dient te worden.

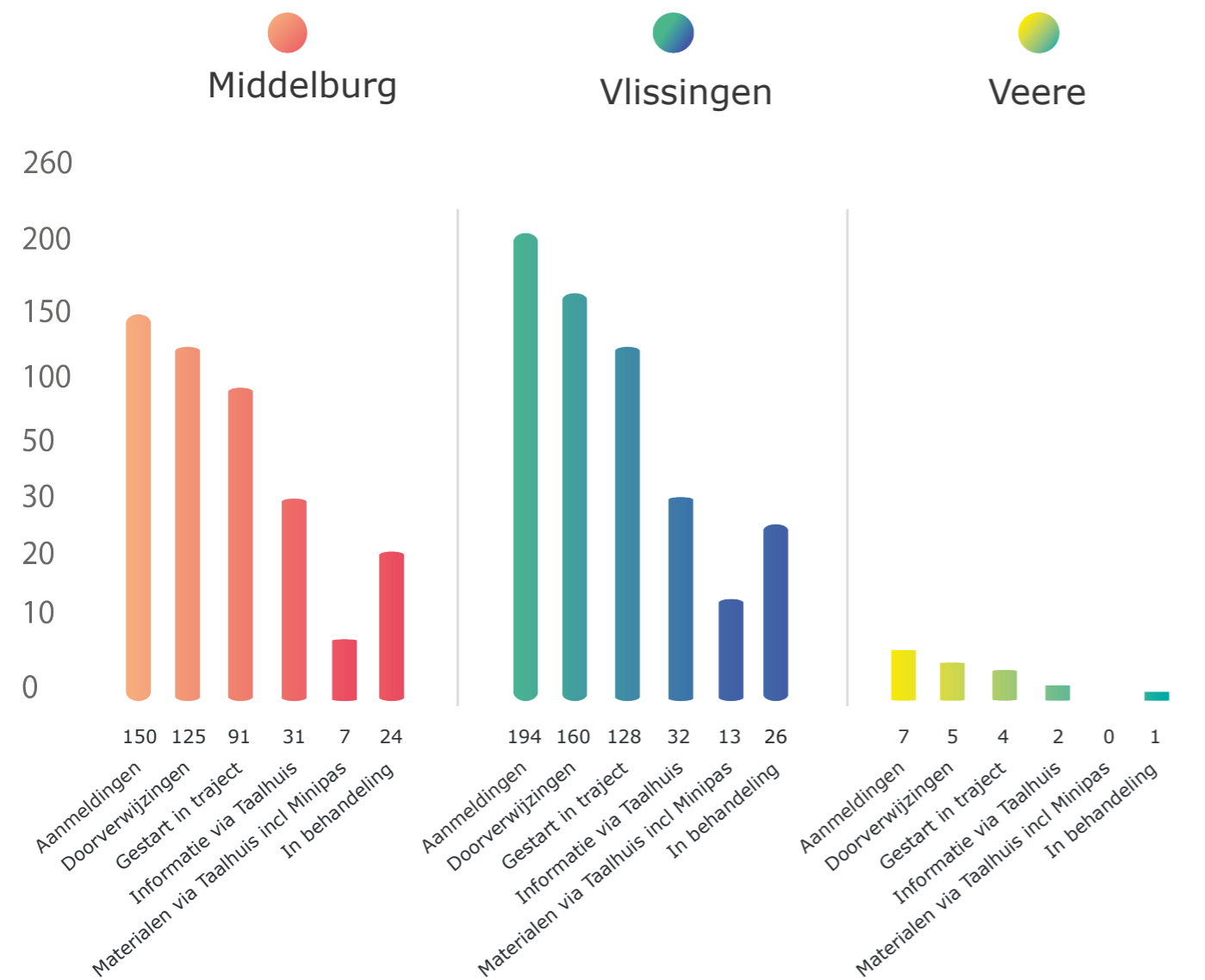

Taalvragers

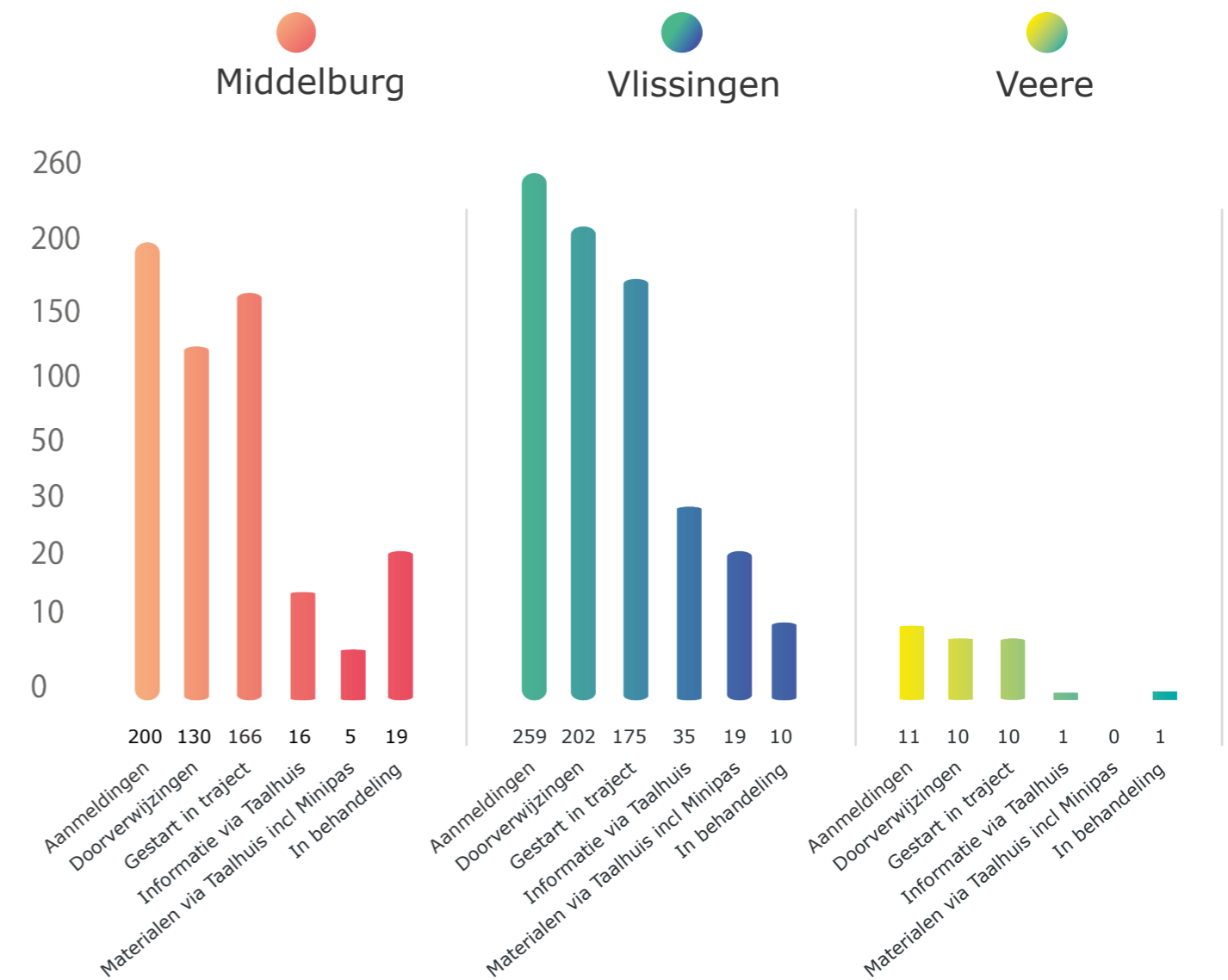
Vergelijkingen 2022-2023

Meer bezoekers

Taalvragers in 2022

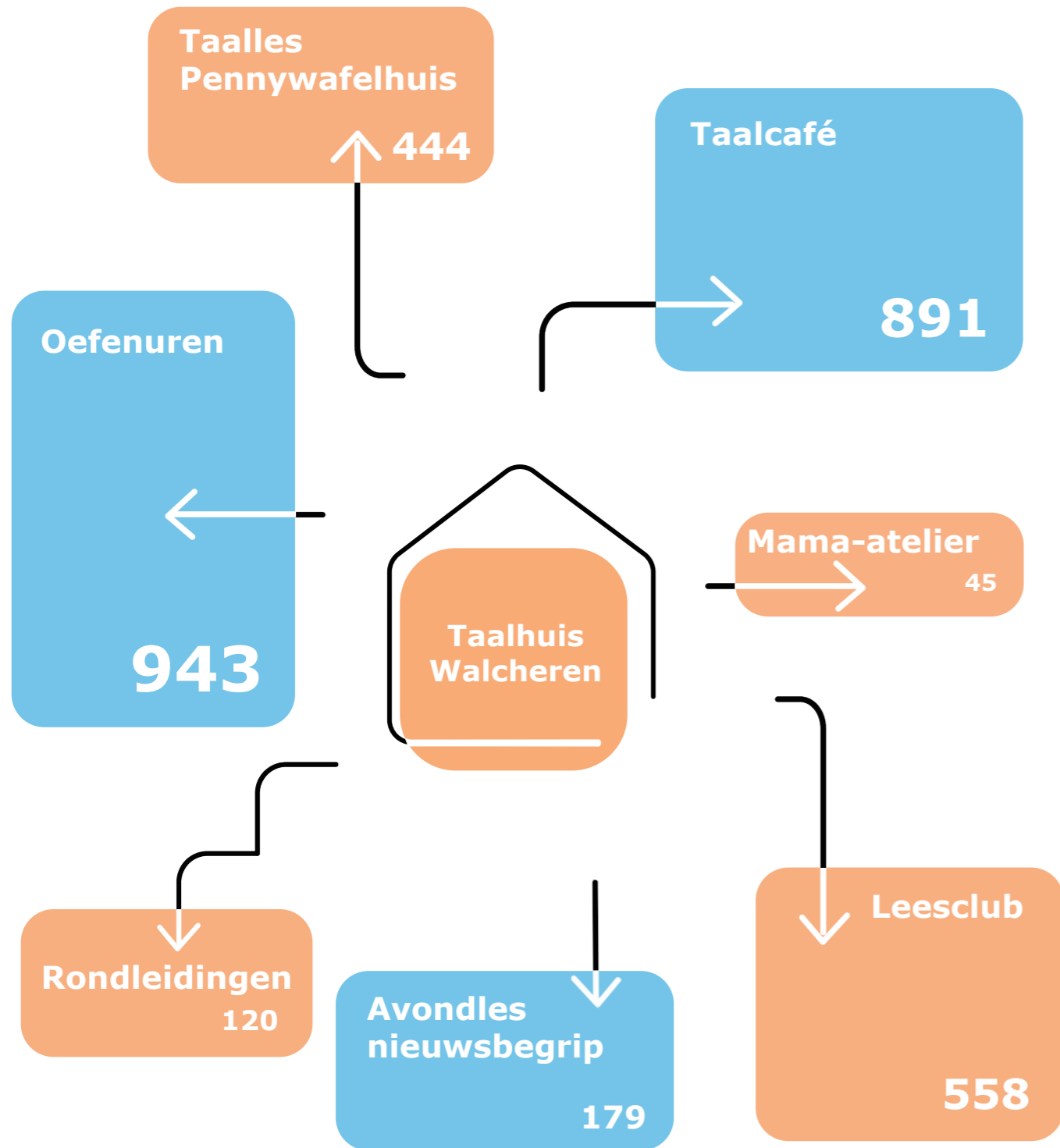

Taalvragers in 2023

Cursusaanbod

Aantal deelnames op Walcheren

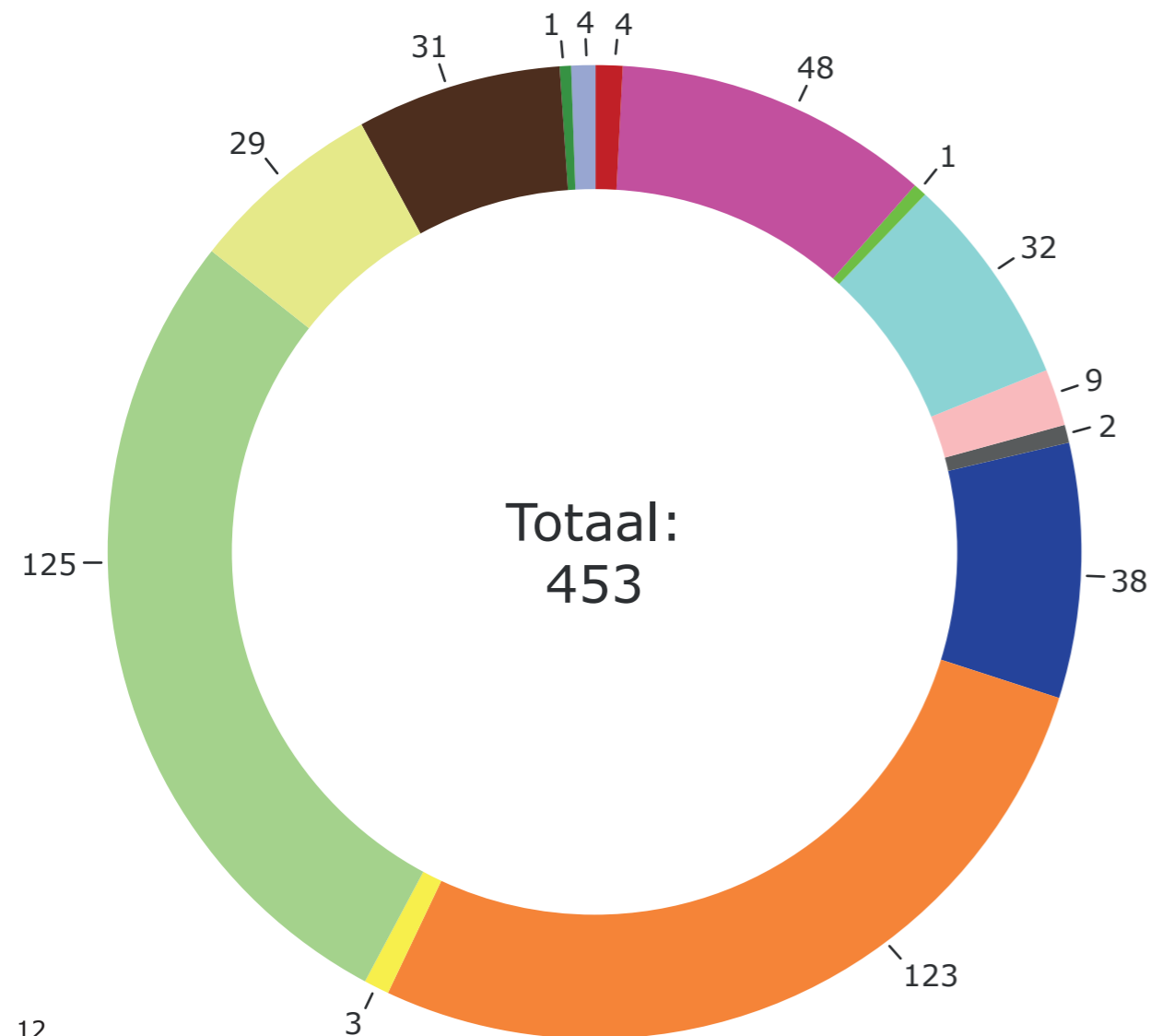
Doorverwijzingen

Walcheren

- 127 Onbekend
- 68 AZC
- 51 Bezoek ZB
- 35 Inburgeringsregisseurs
- 32 Website Taalhuis
- 31 Vrienden/familie
- 29 Orionis
- 16 Andere taalleerder
- 12 Overig
- 11 Scalda
- 9 UWV
- 9 Taalcafé
- 8 Gemeente
- 6 Werkgever
- 6 Buurtteams Vlissingen
- 5 Startpunt Ik Wil Leren
- 4 Vizita
- 2 Via IDO
- 2 VoorleesExpress
- 2 Taalmaatjes
- 2 Vluchtelingenwerk
- 1 Facebook
- 1 Arts
- 1 Cursus Klik & Tik

Traject gestart bij Walcheren 2023

Personeel

36 vrijwilligers

O.a. Taalcafés, leesclubs, oefenen taal en rekenen.

1 projectleider: Carla van Goudswaard

Werkt overkoepelend en concentreert zich met name op het netwerk en projecten.

3 coördinatoren: Jacolien Boogaard, Ricardo Maas, Henk Kosters

Houden zich bezig met alle praktijkgerichte zaken. Dit kan de begeleiding van vrijwilligers zijn, intakegesprekken met taalvragers, maar het kan ook over de actualisering van het cursusaanbod en het cursusmateriaal gaan.

2 inhoudelijk deskundigen: Annemarike Ruitenbeek, Ginny Tevel

Begeleiden o.a. de NT1-taalvragers, begeleiden bij het oefenen taal en rekenen en organiseren samen met de projectleider netwerkdagen waar herkennen, adviseren en samenwerken speerpunten zijn. Totaal twaalf uur per week.

1 taaldocent via Saz-leert: Maria van Zweden

Taallessen in het Pennywafelhuis.

1 taaldocent (zzp'er): Inge Lefèvre

Oefenen taal en rekenen in Vlissingen.

1 zzp'er: Jenifer Aravena Torres

Mama-atelier in het Pennywafelhuis (betaald door Project Kansrijke Start).

personeel ZB

Administratief werk, afdeling communicatie (betaald door de ZB).

Cursist dhr. R. Ahmed

"Ik geloof dat er zijn goede en behulpzame mensen in de wereld. Die hoe dan ook naar voren stappen om anderen te helpen. Deze fijne mensen heb ik hier in de bibliotheek van Middelburg leren kennen. Toen ik helemaal geen kennis van de Nederlandse taal had, kreeg ik hier in de bibliotheek de beste hulp. Met de hulp van de beste docent, begin ik van de eerste stap. En wanneer ik verliet, begrijp en praat in het Nederlands was makkelijk voor mij. Veel succes aan alle leden, docenten en studenten. Dankuwel."

R. Ahmed.

Nieuw

Oefenuren

In 2023 was er op Walcheren een zodanig grote toename van deelnemers aan de oefenuren taal en rekenen, dat we het aanbod moesten uitbreiden. In Vlissingen zijn er per week twee extra oefenuren aan het aanbod toegevoegd. Deze worden door een docent in grotere groepen verzorgd. In Middelburg konden we dankzij de bevoegenheid en flexibiliteit van de vrijwilligers het aanbod binnen de bestaande uren uitbreiden door de werkwijze aan te passen. Onder begeleiding van de inhoudelijk specialist worden de taalvragers (gemiddeld 25 per keer) op niveau ingedeeld en oefenen ze in groepjes samen met de vrijwilliger.

Mama-atelier

Vanuit de coalitie Kansrijke Start Middelburg werd gestart met een speciaal mama-atelier; namelijk een waarbij taal een belangrijke rol speelt. In het mama-atelier in het Pennywafelhuis wordt in het bijzonder aandacht besteed aan taal voor de mama's, maar ook aan het belang om taalactiviteiten samen met de kinderen te doen. Dit biedt voor zowel moeder als kind belangrijke ontwikkelkansen.

Taallessen op locatie

In het Pennywafelhuis wordt het Taalatelier verzorgd. Deze lessen bieden ruimte aan vijftien deelnemers, zowel uit de wijk als daar buiten. Hier wordt goed gebruik van gemaakt. De lessen zijn laagdrempelig en worden met name aangeboden aan mensen die om uiteenlopende redenen niet kunnen aansluiten bij andere taalcursussen.

Docent Maria van Zweden:

"We merken dat de deelnemers op meerdere levensgebieden actiever zijn geworden dan bij de start. Een deelnemer met gezondheidsklachten neemt nu ook deel aan andere activiteiten in de buurt, zoals de sportles bij 'Vitale vrouwen'. Van het een kwam het ander. Via mond-tot-mondreclame nemen de deelnemers hun vrienden mee, medebewoners uit de wijk die niet spreekvaardig zijn. We streven ernaar om binnenkort een aantal concrete 'spreekdoelen' vast te gaan leggen, zodat we deze resultaten beter kunnen evalueren."

Taalcoaching tussengroep

In opdracht van Gemeente Vlissingen zijn Taalhuis Vlissingen en Gilde SamenSprak gestart met taalcoaching aan de 'ondertussengroep'. Het betreft de groep inburgeraars die nog bezig was met inburgering oude stijl op het moment dat de nieuwe inburgeringswet al was ingegaan. Oefenen met spreken en contact met Nederlanders stond hierin centraal. Het project is inmiddels afgerond.

Bekende Walchenaren als taalcoach

In 2023 hebben we vijf bekende mensen met een spoedcursus opgeleid tot taalcoach. Gilde Samenspraak heeft mooie matches gemaakt tussen taalvragers en taalcoaches. Met dit project hebben we Taalhuis Walcheren onder de aandacht gebracht bij taalvragers en bij toekomstige taalvrijwilligers. Door reclameborden aan de kant van de weg, posters op heel Walcheren en nieuwsitems o.a. in de Bode. We hebben hier veel positieve reacties en nieuwe aanmeldingen door ontvangen.

Cursist aan het woord

“Jij bent geen suikerklontje”

Saqr Alsonidi

De regen weerhield me er gisteren van om naar de les te komen. De reactie van een van mijn Nederlandse taalcoaches was verrassend voor mijn cultuur. Hij zei: "Het regende bij mij ook." Het was een slim soort verwijt. Ik begreep dat regen geen excuus is om een les te missen. Een vriend vertelde me later dat hij was gestopt met klagen over de regen nadat een medewerker tegen hem zei: "Jij bent geen suikerklontje", nadat hij te laat was gekomen en als reden de regen opgaf. In landen waar we vandaan komen, is regen zeldzaam en seizoensgebonden en kan het een aanvaardbaar excuus zijn. Hier in de bibliotheek heb ik geleerd dat dit niet mogelijk is. Dus ik heb niet alleen lessen geleerd, maar ook hoe je anders kunt denken over natuurverschijnselen en hoe je ze kunt omarmen zoals Nederlanders dat doen met het water door hun grachten. Nu maakt het weer me niet veel uit, ik kijk zelfs niet altijd naar de temperatuur. Mijn maatstaf is of de bibliotheek in Vlissingen open is en wacht op iedereen die meer wil weten over de wereld via netjes geordende boeken, vrienden in de Leesclub en het Taalhuis, en waar je getraind wordt om goed te praten met anderen. Deze activiteiten hebben me niet alleen bekend gemaakt met Nederlanders, maar ook met mensen uit andere landen. Als we samen aan tafel zitten, voelen we dat de hele wereld aanwezig is met vrede en liefde. Dankzij de bibliotheek heb ik vrienden gemaakt uit Spanje, Portugal, Roemenië, Polen, Marokko, Syrië, Turkije, Oekraïne, Brazilië. De hele wereld is te vinden in deze beperkte ruimte.

Saqr Alsonidi is een schrijver en journalist uit Jemen en heeft een boek met de titel 'Raafat's Journey'.

Uitdagingen

Veel instroom van vluchtelingen

De vraag van taalleerders die nog niet kunnen starten met officieel traject

Er zijn twee instroommomenten bij de formele taalaanbieders. Een taalvrager die zich heeft aangemeld nadat er een klas is gestart, moet soms zes maanden wachten voor hij of zij naar school kan. De mensen op de wachtlijst worden zo goed mogelijk bij de oefeningen geholpen, maar omdat zij nog niet veel hebben kunnen leren, is het begeleiden van deze groep een grote uitdaging. Toch blijft ons streven om iedereen te helpen.

Bezetting met vrijwilligers was erg kwetsbaar

Weliswaar waren er nieuwe aanmeldingen in 2023, maar er is ook verloop. Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de taalactiviteiten die we aanbieden, maar juist doordat het op vrijwillige basis is, is er ook verloop of is er soms geen bemensing bij een activiteit.

Gebrek aan ruimte in Vlissingen

Mede door de toename van taalvragers bij Taalhuis Vlissingen is het een drukke bedoening daar in de Bibliotheek. Het zorgt voor een bedrijvige energie, maar regelmatig is er nauwelijks een mouw te passen aan het ruimtegebrek.

Kosten voor aanschaf materialen

Met ingang van 1 juli 2023 moeten de Taalhuizen zelf de kosten dragen voor alle cursusmaterialen. Van cursusmappen voor beginnende vrijwilligers (€75,00 exc. btw per map) tot het lesmateriaal voor de taalvragers. De extra kosten die dit over 2023 met zich mee hebben gebracht, zullen in 2024 minimaal verdubbelen.

Samenwerkingen

Meer samenwerking met Inburgeringsregisseurs

Middelburg en Veere hebben dit bij Orionis belegd, Vlissingen heeft zelf Inburgeringsregisseurs. Rondom de Nieuwe Wet Inburgering 2021 maken Taalhuis Walcheren en de Inburgeringsregisseurs concretere afspraken over zinvolle doorverwijzingen en het mogelijk maken van monitoring.

Dauwendaele

Er is een hechtere samenwerking met het Pennywafelhuis. De plaats in het midden van de wijk nodigt uit tot nieuwe ideeën en nieuwe projecten. Ook met het wijkcentrum Dauwendaele worden ontwikkelmogelijkheden verkend.

Taalhuis Oosterschelde en Taalpunten ZVL o.a. rond Taalvrijwilligersdag

Kansrijke Start Middelburg

Bij de ontwikkeling van kansrijke omstandigheden voor het jonge kind, heeft ook de educatie aan de ouders een grote rol. Kinderen die opgroeien in een taalrijke omgeving, hebben op latere leeftijd meer kansen. Om dit te bereiken is het noodzakelijk dat de ouders voldoende basisvaardigheden bezitten of aangereikt krijgen. De samenwerking met verpleegkundigen, Vizita, verloskundigen en kraamzorg is van essentieel belang.

Welzijnsnetwerk gemeente Veere

Participatie in de netwerkoverleggen in de gemeente Veere zorgen voor bekendheid rondom laaggeletterdheid, zichtbaarheid van Taalhuis Walcheren en het cursusaanbod.

Buurtteams Vlissingen

In Vlissingen werkt Taalhuis samen met de Buurtteams wanneer zij cliënten signaleren met een taalprobleem. De Buurtteams verwijzen warm door naar het Taalhuis door hen mee te nemen naar het Taaloket of een activiteit. De Buurtteams houden drie keer per week spreekuur in het Infopunt Vlissingen in de ZB.

Wat nog meer

- De Provincie Zeeland zet haar website en brieven om in begrijpelijke taal. Taalhuis Walcheren heeft Taalambassadeurs van de Stichting ABC gekoppeld aan het communicatieteam van de Provincie Zeeland. Zo kan de leesbaarheid van de teksten door de ogen van ervaringsdeskundigen in laaggeletterdheid beoordeeld worden.
- Op de website van Taalhuis Walcheren is de mogelijkheid toegevoegd om de tekst in negen andere talen te vertalen.
- Sinds 2023 wappert er met regelmaat een Taalhuis Walcheren-vlag aan de mast voor de ZB in Middelburg. Hierdoor wordt ook letterlijk zichtbaar dat het in de ZB te vinden is.
- In het kader van de zichtbaarheid hebben we ook grote en kleine banners aangeschaft. Deze worden gebruikt op plaatsen waar het Taalloket is geopend, dus ook in de ZBBUZZ.

Bekijk hier video's van het Taalhuis:

Bekende taalcoaches Taalhuis Walcheren

Vooruitblik 2024

De basis die in 2023 is gelegd om netwerkdagen te organiseren wordt in 2024 uitgerold. De eerste bijeenkomst is gepland op 6 mei. De aanmeldingen komen uit alle richtingen. Letterlijk en figuurlijk.

Het belooft de eerste van een reeks dagen te worden waar aandacht wordt besteed aan het herkennen van laaggeletterdheid en de advisering. Waar professionals uit verschillende richtingen op zoek gaan naar een manier om inwoners van Walcheren te helpen om hun basisvaardigheden te vergroten.

We gaan de impact meten van onze taalactiviteiten onder begeleiding van Prof. Dr. Maurice de Greef. We gaan proberen om het hele gezin mogelijkheden te bieden om de basisvaardigheden te vergroten.

We blijven nieuwsgierig, zoeken nieuwe kansen en doen er alles aan om leren uitnodigend en leuk te maken.

Colofon

Maart 2024

Foto's: Dirk-Jan Gjeltema,
Edwin Mijnsbergen, e.a.

Tekst: Carla van Goudswaard

Tekstredactie:

Machteld Berghauser Pont

Video's: Noor Dekker

Vormgeving: Lorena de Kraker

Taalhuis Walcheren

Kousteensedijk 7, Middelburg
Spuikomweg 7, Vlissingen

